

Pekka Kuusniemi

07.06.2021

Elintarvikeyhtiö Raision toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, 53, irrottaa hybridautonsa töpselin uudehkon kotinsa pihassa. Täällä Kuusniemi on asunut siitä asti, kun aloitti Raision toimitusjohtajana vuoden 2017 lopussa. Kulmakunta oli hänelle kuitenkin jo ennestään tuttu. Turkulaisperheen kuopuksen lapsuudenkoti sijaitsee alle kymmenen kilometrin päässä Raision pääkonttorilta.

- Olen takaisin juurillani. Se maistuu nyt, kun viime vuosina ulkomaan matkapäiviä on kertynyt yli 100 vuodessa. Hana- ja suihkuyhtiö Oras Groupin loppuaikoina asuinkin Saksassa, Stuttgartissa, sanoo Kuusniemi.

Nyt Kuusniemen matka vie kohti Raisionkaaren teollisuuspuistoa, aivan pikku kaupungin kyljessä, jossa sijaitsee Raision pääkonttori sekä valtaosa tuotannosta.

- Meillä on täällä muun muassa vehnämylly, kalanruokatehdas, Benecolainesosan tuotantolaitos ja yhdeksän megawatin hiilineutraali biovoimala. Se tuottaa koko 42 hehtaarin teollisuusalueelle prosessien energiana ja lämmityksessä käytettävää teollisuushöyryä.

Ajan patinoimien tuotantolaitosten vierestä erottuu uutuutta hoitava tehdas.

- Nyt eletään jännittäviä aikoja. Tämä on uusi kasvipohjaisten lisäarvotuotteiden kehitys- ja tuotantolaitos. Otamme sitä parhaillaan käyttöön, sanoo Kuusniemi.

Raision viime vuosien suurimmasta investoinnista, noin 45 miljoonaa euroa maksaneesta tuotantolaitoksesta, on tarkoitus valmistua tuotteita kuluttajille vuoden 2021 toisella puoliskolla. Useat uuden tehtaan tuotteista tullaan paketoimaan Elovena- ja Benecolbrändeillä. Kyseessä on yhtiön suurin panostus orgaaniseen kasvuun vuosikymmeniin. Uusi tehdas kertoo siitä, että Raisio profiloituu nyt ennen kaikkea terveellisen ruoan bränditalona.

Selkeä strategia ja keskittyminen vahvoihin brändeihin on Raisiossa merkittävä suunnanmuutos. Kuusniemen aloitettua yhtiön toimitusjohtajana, Raisio on myynyt pois kaksi aiempaa liiketoiminta-aluetta: makeiset ja naudanrehun. Tsekissä ja Irossa Britanniassa sijainneet makeistehtaat myytiin irlantilaisille noin sadan miljoonan euron hintaan. Naudanrehuihin liittynyt liiketoiminta meni ruotsalaisille 34 miljoonalla eurolla. Yhtiön liikevaihto on puolittunut muutaman vuoden takaisesta, mutta nettotulos on laskenut suhteellisen vähän ja kassa on nyt väkivahva. Raisiolla on rahoitusvaroja sekä raha- ja pankkisaamia lähes 100 miljoonaa euroa. Kassavarat ovat sijoitettuina pääosin matalariskisiin ja likvideihin sijoituskohteisiin.

- Yritysosot sisältyvät strategiaamme, mutta niiden tekemiseen ei ole painetta. Ostettavaa ja lisäarvoa kartoitetaan sieltä mitä Raisiokin tekee.

Huhtikuussa Raisio osti härkäpapatuotteista tunnetun Verso Food Oy:n.

- Yksi keskeisistä tavoitteistamme on kasvipohjaisiin lisäarvotuotteisiin perustuva kasvu. Verso Foodin avulla saamme voimakkaasti kasvavan kasviproteiinimarkkinan johtajuuden Suomessa.

Eräänlaisena hybriditalona aikaisemmin toiminut yhtiö keskittyy nyt kahteen liiketoiminta-alueeseen: kasvipohjaisen terveellisen ruoan ja ainesosien valmistukseen sekä kalanrehuun. Kuusniemen aikana Raisioon on luotu uusi vastuullisuusohjelma ja vastuullisuusjohtaja istuu nyt konsernin johtoryhmässä. Yhtiön omiin tuotantolaitoksiin Nokialla ja Raisiossa on investoitu niin, että ne ovat vuoden 2021 aikana hiilineutraaleja. Fossiilisia polttoaineita ei käytetä oman energiatarpeen tuotantoon.

- On sanomattakin selvää, ettei tätä ole yksi ukko tehnyt, vaan olen toteuttanut strategiaa yhteistyössä osaavan henkilöstön kanssa. Tulevaisuus on kasviperäisten ja terveellisten sekä ympäristöystävällisten ruokien markkinoilla. Meidän täytyy tehdä esimerkiksi Elovenasta ja kauratuotteista samanlainen kansainvälinen brändi kuin Benecolista, sanoo Kuusniemi.

Hän tietää, että mitä vahvempia yksittäisiä brändejä yhtiöllä on sitä isompi on yhtiön markkinaarvo.

"Yritysosot sisältyvät strategiaamme, mutta niiden tekemiseen ei ole painetta."

Pekka Kuusniemi, vastuullinen strategi ja Raision toimitusjohtaja.

Taksin ratista toimitusjohtajaksi

Suomalaispoikaa kiehtoi ruotsinkielinen Turku pienestä pitäen. Isä hankki 70-luvun alussa matkapurjeveneeseen ja Kuusniemet liittyivät ruotsinkieliseen pursiseuraan. Kansainvälisyyteen Pekka sai kosketuksen kotoa: isä toimi kansainvälisissä liikkeenjohtotehtävissä ja kutsui ulkomaalaisia työkavereita kyläilemään. Ruotsiksi juttelu sujui Kuusniemeltä jo yläasteella. Matka jatkui ruotsinkieliseen yliopistoon, Åbo Akademiin. Sieltä Kuusniemi valmistui kauppatieteiden maisteriksi. Opintojen ohella Kuusniemi ajoi taksia. Tienaamansa rahat hän sijoitti ensimmäiseen omaan asuntoon.

- Vuonna 1994 kun olin istunut neljä vuotta taksin ratissa ja opinnot olivat vielä kesken, minusta alkoi tuntua siltä, että minun oli aika siirtyä eteenpäin, sanoo Kuusniemi. Maailman suurimpiin päivittäistavarayrityksiin lukeutuvalla Unileverillä tuli noihin aikoihin työpaikka haettavaksi Turussa. Siitä muodostui eräänlainen käännekohta, koska Kuusniemi tuli valituksi ensimmäiseen kuukausipalkkaiseen työhönsä 300 hakijan joukosta.

- Se oli melkoinen koulu. Minut laitettiin markkinointiedustajaksi ja tein myyntiä kaikkiin Suomen markettiketjuihin. Nyt kun olen Raisiolla, olen huomannut, että Unileverin kokemusten ansiosta tiedän ihan oikeasti jotain päivittäistavarakaupasta. Kaikki työ on arvokasta, eikä koskaan voi tietää, milloin mitään osaamista voi hyödyntää.

Varsinaisen liiketalouden oppikoulun Kuusniemi kertoo käyneensä vuosituhannen vaihteessa Tunturilla - polkupyöriä ja kuntolaitteita valmistavalla kotimaisten brändien jättiläisellä.

- Tunturi oli ollut perheyrittäjä, joka oli liiallisen riskinoton takia ajautunut rahoittajien syliin. Tilanteessa luoviminen oli erittäin opettavaista aikaa.

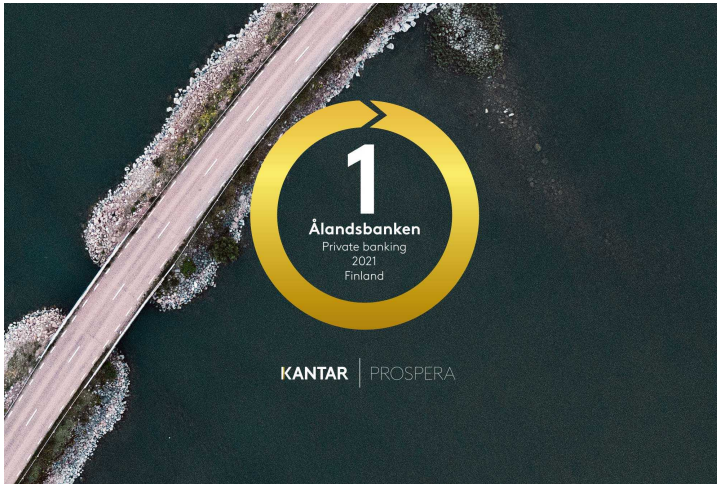
Tunturilta Kuusniemi siirtyi suomalaisten perheyrittäjien ykkösketjuun, hana- ja suihkutuotteita valmistavalle Oras Oy:lle. Kuusniemi aloitti vastuullaan Suomen ja Venäjän markkinat ja liittyi konsernin johtoryhmään. Vuodesta 2004 hän vastasi Oraksen brändistä ja vuodesta 2006 koko konsernin myynnistä ja markkinoinnista. Vuonna 2007 Kuusniemi nimitettiin Oraksen ensimmäiseksi Paasikiven suvun ulkopuolelta tulleeeksi toimitusjohtajaksi, 39-vuotiaana.

Oras Group ja Raisio eroavat toisistaan yhtiömuodoiltaan - Raisio on pörssiyhtiö - mutta yhteneväisyyksiä löytyy silti paljon. Yhtiöiden nykyinen liikevaihto on molemmilla runsaat 200 miljoonaa euroa ja liikevaihdosta iso siivu tulee kansainvälisestä liiketoiminnasta. Venäjä on molemmille yrityksille tärkeä markkina. Kuusniemi laskee olleensa Oraksen kanssa Venäjällä noin 50 kertaa.

- Voi sanoa, ettei niin kuin pelota se Venäjä.

Raision vahva markkina ulkomailla on Venäjän lisäksi erityisesti Iso-Britannia. Kuusniemi puhuu liikematkoillaan englantia tai ruotsia ja kertoo pysyvänsä kärryillä saksankielisessä neuvottelussa.

- Päivääkään ei ole kyllä kaduttanut, että tuli valittua Åbo Akademiin. Ruotsinkielestä on ollut hyötyä pitkin matkaa ja ylipäänsä tykkään monikielisestä ja kansainvälisestä työympäristöstä.

”Me voimme ja meidän pitää luoda hyvinvointia vastuullisesti.”

Pekka Kuusniemi, vastuullinen strategi ja Raision toimitusjohtaja.

Meri ja arvot

Itämerellä ja Turun saaristolla on Kuusniemen sydämessä oma erityinen paikkansa.

- Isä rakensi Paraisilla olevaan pieneen saareemme hirsimökin vuonna 1967 ja olin vain pariviikkoinen kuin olin saareissa ensimmäisen kerran. Se paikka on meille erityisen mieluinen ja vietämme paljon aikaa siellä.

Kuusniemellä on myös 40-jalkainen purjevene.

- Purjehtiminen on sellaista, mitä olen tehnyt ihan pikkupojasta asti. 15-vuotiaasta lähtien olin myös merellä töissä kesät, kansipoikana Pidä saaristo siistinä ry:n Roopehuoltoaluksella.

Itämeri on Kuusniemelle niin mieluinen, että kesäkautena meri saattaa napata hänen kalenteristaan 40-50 yöpymistä.

Itämeri yhdistää Kuusniemen mielestä myös Raisiota ja Ålandsbankenia.

- Ålandsbanken on meille luonteva yhteistyökumppani finanssipuolella, koska se on vastuullisuusohjelmallaan erottautunut kilpailijoistaan. Itämeriprojekti on kova juttu, kuten on myös ostosten hiilijalanjälkeä mittaavaa Åland Index. Myös tuulivoimarahasto on meille tuttu.

Raisiolle Itämeri on täyttä bisnestä ja tärkeä tuotantoalue. Suomen markkinajohtaja kalanrehuissa ja Suomen ainoa kalanrehujen valmistaja, Raisioaqua, on tehnyt merkittäviä panostuksia kalankasvatuksen ympäristöystävällisyyden edistämiseksi. Tavaramerkki Baltic Blend takaa sen, että kalanrehu on valmistettu Itämeren silakoista ja kilohaileista. Jokainen Baltic Blendillä kasvatettu kalakilo poistaa Itämerestä fosforia ja vähentää merkittävästi kalankasvatuksen typpikuormaa. Raisioaquan tuottamilla rehuilla kotimaassa kasvatetut kalat saavat osakseen ympäristöjärjestö WWF:n suosituksen. Kalankasvatuksen ympäristökuormitus Suomessa on puolittunut reilussa kymmenessä vuodessa ja Raisiolla on kalanrehun suurimpana tuottajana iso rooli ja vastuu.

- Ålandsbanken on tehnyt useita vuosia pitkäjänteisesti työtä vastuullisen sijoittamisen saralla sekä Itämeren hyvinvoinnin edistämiseksi. Silti se teki vuonna 2020 kaikkien aikojen ennätystuloksensa. Myös Raisio tekee hyvin kannattavaa liiketoimintaa panostamalla tuotannon hiilineutraaliuteen, kasviperäiseen tervelliseen ruokaan ja pakkausmateriaalien kierrätettävyyteen. Me voimme ja meidän pitää luoda hyvinvointia vastuullisesti, sanoo Kuusniemi.

Ajat ovat muuttuneet ja ekosysteemin hyvinvoinnin kiinteänä osana järjestelmää huomioon ottava vihreä talous ei ole enää yksistään ympäristöaktivistien haihattelua. Siitä elävä esimerkki on Kuusniemi, joka on kuitenkin ihan tavallinen riistalihaa syövä suomalainen mies. Tai ei ehkä ihan tavallinen. Mies on sotilasarvoltaan komentajakapteeni - Suomen merivoimien sotilasarvo - joka vastaa maavoimissa majuria. Reservissä Kuusniemellä on korkein mahdollinen sotilasarvo ja poika on ensimmäisen vuosikurssin merikadetti.

- Olen erittäin isänmaallinen, kuten oli isäni ja isoisänikin. Isänmaallisuus on minulle tervettä kansainvälisyyttä ja omien juurien tuntemista, ei epätervettä nationalismia tai populistista politiikkaa. Kyse on arvoista. Myös johtajana koen olevani arvojohtaja. Sellaista pitkäjänteistä suunnitelmallista toimintaa, jossa ihmisille annetaan valtaa ja vastuuta. Kaikki eivät aina välttämättä ole luottamuksen arvoisia, mutta suurin osa on. Ihmiskäsitykseni on positiivinen. Jos henkilöstö jakaa yrityksen arvot ja strategian, sellaisella porukalla mennään vaikka läpi harmaan kiven.

Teksti **Jouni Kantola** Kuva **Jetto Stavén**